

Vergaderjaar 1993-1994

23 553

Wijziging van de Wet op het basisonderwijs en de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs inzake de bevoegdheid voor het geven van onderwijs in niet-Nederlandse taal en cultuur

Nr. 6

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 8 maart 1994

In deze memorie van antwoord wil ik graag reageren op de vragen en opmerkingen die in het voorlopig verslag zijn opgenomen.

Tot mijn genoegen constateer ik dat de leden van de CDA-fractie het van harte eens waren met de regering dat voor het goed functioneren van OETC-leerkrachten voldoende kennis van de Nederlandse taal een absoluut vereiste is en dat zij konden instemmen met de doelstelling van de voorgestelde wijzigingen.

Deze leden verzochten om een actueel overzicht te verstrekken van het aantal leraren OETC, verdeeld over de diverse taalgebieden en minderheidsgroepen.

Per 1 augustus 1994 is de formatie voor OETC-leraren in het basisonderwijs 975,1 full-time equivalenten. De verdeling van de full-time equivalenten over de diverse taalgebieden is als volgt:

488,1 Turks	9,4 Spaans
408,5 Marokkaans	7,3 Kaapverdiaans
24,7 Moluks	3,9 Italiaans
16,3 Portugees	3,7 Grieks
10,7 Joegoslavisch	2,5 Tunesisch

Over hoeveel leerkrachten de formatie voor de diverse taalgebieden is verdeeld, is niet bekend. De formatie voor OETC in het (voortgezet) speciaal onderwijs per 1 augustus 1994 is 31,6 full-time equivalenten.

Naar aanleiding van de vraag van deze leden in hoeverre er sprake is van tekorten merk ik op, dat er enige krapte is in het aanbod van OETC-leraren.

Voorts vroegen de leden van de CDA-fractie hoeveel leerkrachten met een (tijdelijke) bevoegdheid op dit moment de Nederlandse taal niet voldoende beheersen. Tevens waren zij benieuwd naar de resultaten en beoordeling van de nascholingsprogramma's.

Op 26 maart 1994 wordt de Cito-toets Nederlands als tweede taal voor OETC-leraren afgenomen. Van de ongeveer 1000 OETC-leraren hebben zich inmiddels 651 voor deze toets opgegeven.

Na het afnemen van deze toets zal meer informatie kunnen worden verstrekt met betrekking tot eerstgenoemde vraag van de leden van de CDA-fractie.

Voor wat betreft de nascholingsprogramma's merk ik op dat in het kader van de nascholing voor OETC-leraren door het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen in overleg met hogescholen jaarlijks een nascholingskatern OETC wordt gepubliceerd. Hierin is het aanbod van cursussen voor het komend schooljaar opgenomen. De belangstelling voor deze nascholingscursussen varieert per onderwerp. Tot nu toe kan geconstateerd worden dat de nascholing Nederlands voor OETC-leraren onvoldoende resultaat heeft opgeleverd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe erin te voorzien dat degenen van die leraren die dit nodig hebben alsnog een cursus Nederlands gaan volgen.

De leden van de CDA-fractie constateerden dat met dit voorstel één onderdeel uit de nota «Eigen taal» gerealiseerd wordt. De aan het woord zijnde leden waren benieuwd naar de verdere voortgang van de realisering van de voorgestelde maatregelen en oplossing van de gesignaleerde knelpunten uit deze nota, zoals de opleiding en nascholing van OETC-leerkrachten, de werving alsmede het verbeteren van de duidelijkheid over functie en doelstellingen van het OETC en de afstemming op het overige onderwijs.

In de beleidsnota Eigen Taal worden voorwaarden schepende maatregelen aangekondigd, met name op het gebied van de opleiding van leraren en leermiddelenontwikkeling.

In dit kader is naast het wetsvoorstel met betrekking tot de verbetering van de Nederlandse taalbeheersing van OETC-leraren een cursus in voorbereiding voor de opleiding van assistent-leraren taalonderwijs. De functie van deze assistent-leraar is voornamelijk gericht op het ondersteunen van anderstalige leerlingen bij het aanleren van de Nederlandse taal. De cursus is bedoeld voor:

- a. allochtone studenten met voldoende vooropleiding behaald in eigen land en een voldoende kennis van de Nederlandse taal (conform staatsexamen Nederlands als tweede taal volgens programma II), en
- b. allochtone studenten met tenminste een mavo-opleiding.

De cursus wordt verzorgd door de Hogeschool Midden Nederland. Het is de bedoeling dat de assistent-leraar de mogelijkheid wordt geboden om door te stromen naar een deeltijd-opleiding aan de PABO.

Ten aanzien van de voorstellen met betrekking tot de functie en doelstellingen van het OETC en de afstemming met het overig onderwijs wordt als reactie op het advies van de commissie «Allochtone leerlingen in het onderwijs», de commissie van Kemenade, een uitwerkingsnotitie OET voorbereid die op korte termijn zal verschijnen. Daarin zal ook worden ingegaan op de opleidingsmogelijkheden tot OETC-leraar.

Wat betreft de afstemming op het overige onderwijs waren de aan het woord zijnde leden benieuwd naar de feitelijke verhouding tussen OETC binnen schooltijd en buiten schooltijd. Zij wilden hier nog eens benadrukken dat in hun ogen eigen-taal-onderwijs in ieder geval niet ten koste mag gaan van het regulier lesprogramma. Gegeven dat uitgangspunt vroegen zij de regering nog eens in te gaan op de positie en functies van OETC.

Het grootste deel van het OETC (85%) vindt onder schooltijd plaats. Buiten schooltijd wordt dit onderwijs voornamelijk gegeven aan leerlingen afkomstig uit het voormalige Joegoslavië, Griekenland, Portugal, Spanje en de kleinere taalgroepen. In de eerder genoemde uitwerkingsnotitie OET zal nader worden ingegaan op de positie en de functie van het OETC. Daarbij zal worden aangesloten bij de beleidsnotitie «Eigen Taal, als onderdeel van een geïntegreerd talenonderwijs».

Overigens deel ik de mening dat OETC niet ten koste mag gaan van het regulier lesprogramma.

Het had de leden van de CDA-fractie bevreemd dat voor de thans bevoegde OETC-leerkrachten de oude bevoegdheidseisen worden gehandhaafd. Zij hadden kennis genomen van de afspraak met vakorganisaties en besturenorganisaties om ernaar te streven dat alle OETC-leraren zo spoedig mogelijk aan de nieuwe eisen met betrekking tot de beheersing van de Nederlandse taal voldoen en van de mogelijkheid voor het bevoegd gezag om uiteindelijk het dienstverband te kunnen beëindigen. Zij konden zich echter voorstellen dat het voldoende beheersen van de Nederlandse taal zodanig van belang is voor het goed functioneren dat hierin een voldoende zwaarwegend argument gelegen kan zijn om deze eis na een redelijke termijn alsnog te laten gelden voor thans bevoegde OETC-leraren. Zoals in de memorie van toelichting is aangegeven is de kennis van de Nederlandse taal ook voor de thans bevoegde OETC-leraren van essentieel belang om goed te kunnen functioneren. In het oorspronkelijke voorstel werd de eis van het Nederlands daarom óók gesteld ten aanzien van de personen die reeds bevoegd als OETC-leraar werkzaam zijn. Het ontnemen van een bevoegdheid is echter zeer ingrijpend en stuitte op bezwaren van de Onderwijsraad en diverse andere adviesorganisaties. In het Georganiseerd overleg is daarom afgesproken om door middel van het treffen van extra voorzieningen (Cito-toets, extra middelen ten behoeve van cursussen), financiële stimulansen en afspraken met vakorganisaties en besturenorganisaties te bewerkstelligen dat toch alle OETC-leraren op termijn de Nederlandse taal voldoende zullen beheersen. Gelet op de belangen en verantwoordelijkheden van zowel de bevoegde gezagsorganen als de betreffende leraren heb ik er vertrouwen in dat ook op deze wijze het beoogde doel wordt bereikt.

Ten slotte verzochten de leden van de CDA-fractie om te reageren op de vraag van de Onderwijsraad of het niet dienstig zou zijn voor het voortgezet onderwijs soortgelijke maatregelen te treffen.

Het probleem van docenten met een onvoldoende beheersing van het Nederlands speelt niet in het voortgezet onderwijs.

Bij de regeling van de bevoegdheid voor OET in het voortgezet onderwijs zijn reeds voldoende garanties voor de beheersing van de Nederlandse taal ingebouwd. De bevoegdheid is (onder voorwaarden) verbonden aan bepaalde Nederlandse doctoraalgetuigschriften, MO-akten en NLO-getuigschriften. Betrokkene heeft in die gevallen een opleiding in Nederland gevolgd op een zodanig niveau dat een behoorlijke kennis van het Nederlands gewaarborgd is.

Bij een in het buitenland behaald bewijs van bekwaamheid wordt de procedure van artikel 110, tweede lid, van de Overgangswet WVO toegepast. Voor het verlenen van de bevoegdheid door de minister op grond van dat artikellid is vereist dat betrokkene ten minste een jaar in het Nederlands voortgezet onderwijs in het desbetreffende vak werkzaam is geweest en de inspecteur een positief advies over dit functioneren heeft uitgebracht. De inspecteur betreft bij dit advies de beheersing van de Nederlandse taal.

In dit verband dient tevens te worden bedacht dat het OET in het voortgezet onderwijs een andere functie heeft dan het OETC in het primair onderwijs. In het voortgezet onderwijs gaat het immers om het leren van een andere taal, terwijl in het primair onderwijs de ondersteuning bij het leren van het Nederlands voorop staat.

De leden van de fractie van de PvdA hadden met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel. Het verheugt mij dat ook deze leden het eens waren met het streven om de integratie van het onderwijs in de

eigen taal en cultuur (OETC) met het Nederlandstalig onderwijs te bevorderen door van de OETC-leraren te verlangen dat zij de Nederlandse taal beheersen. Terecht merkten deze leden op dat de eis ten volle geldt bij de aanstelling van nieuwe leraren (die voor 1 augustus 1994 niet bevoegd waren) en dat voor de thans bevoegde OETC-leraren de oude bevoegdheidseisen van toepassing blijven.

Hoewel de leden van de PvdA-fractie in hoofdlijnen instemden met de inhoud van het wetsvoorstel, stelden zij de vraag waarom is gekozen voor het traject van een wetsvoorstel. Naar het oordeel van deze leden zou een algemene maatregel van bestuur wellicht meer voor de hand liggen.

Voor wat betreft de extra eis die wordt gesteld voor het verwerven van een bevoegdheid voor onderwijs in eigen taal en cultuur is gekozen voor een regeling bij algemene maatregel van bestuur, te weten een wijziging van het Bevoegdhedenbesluit WBO en het Onderwijskundig besluit ISOVSO. Laatst genoemde besluiten vermelden de bewijzen van bekwaamheid die bevoegdheid verlenen tot het geven van onderwijs in eigen taal en cultuur. Voor een bewijs van bekwaamheid wordt voortaan tevens het bezit vereist van een diploma of certificaat waaruit voldoende beheersing van het Nederlands blijkt. De Wet op het basisonderwijs (WBO) en de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs (ISOVSO) bepalen dat iemand die in het bezit is van een bewijs van bekwaamheid en aan een aantal andere voorwaarden voldoet, bevoegd is. Het behoud van de bevoegdheid door iemand die niet over een van de in het Bevoegdhedenbesluit WBO of het Onderwijskundig besluit ISOVSO genoemde bewijzen van bekwaamheid beschikt, dient derhalve in die wetten te worden geregeld. In dit verband zij erop gewezen dat ook het behoud van andere onderwijsbevoegdheden is geregeld in artikel 116 van de WBO en artikel 111 van de ISOVSO.

De leden van de PvdA-fractie vroegen, waarom in de beweegreden van het wetsvoorstel wordt gesproken over onderwijs in niet-Nederlandse taal en cultuur, terwijl de Tweede Kamer de beleidsnotitie Onderwijs in Eigen Taal heeft aanvaard.

Er is voor gekozen om de thans in het Bevoegdhedenbesluit WBO en het Onderwijskundig besluit ISOVSO voorkomende benaming, die aansluit op de omschrijving in de WBO en de ISOVSO (onderwijs in de taal en cultuur van het land van oorsprong), te hanteren. Ik acht het namelijk niet gewenst om in het kader van dit wetsvoorstel en het bijbehorende ontwerp-besluit de terminologie aan te passen, omdat met dit wetsvoorstel en dit ontwerp-besluit niet wordt beoogd een wijziging in het desbetreffende onderwijs aan te brengen. Wel houden het wetsvoorstel en het ontwerp-besluit verband met een accentverlegging binnen het OETC-onderwijs naar de taalkant, zoals aangegeven in de beleidsnotitie Onderwijs in de Eigen Taal (OET). Aangezien het niet de bedoeling is om de cultuurcomponent geheel te schrappen, is een dergelijke accentverlaging naar mijn oordeel mogelijk zonder aanpassing van de wettelijke terminologie. In de notitie Eigen Taal wordt voorgesteld dat het cultuurelement onderdeel uitmaakt van de taalcomponent.

Deze leden constateerden dat zittende leerkrachten, die hun bevoegdheid behouden, desalniettemin kunnen worden ontslagen indien zij door onvoldoende beheersing van het Nederlands niet goed kunnen functioneren. Daarbij verwezen zij naar andere vakgebieden, waar leerkrachten door veranderde eisen niet meer op voldoende niveau kunnen functioneren. Deze leden wilden geïnformeerd worden hoe vaak op deze gronden in het verleden leerkrachten zijn ontslagen.

Met de door de leden van de PvdA-fractie bedoelde passage dat ook bij andere vakgebieden en functies binnen en buiten het onderwijs zich situaties kunnen voordoen waarbij mensen door vakinhoudelijke

wijzigingen hun functie niet meer naar behoren kunnen vervullen is slechts gepoogd aan te geven dat de mogelijkheid tot ontslag wegens niet goed functioneren, niet een novum is dat nu ten aanzien van de OETC-leraar wordt geïntroduceerd maar een gewone gang van zaken is in de maatschappij en in principe ook ten aanzien van andere vakgebieden zou kunnen voorkomen. Zo zal bijvoorbeeld de komst van een nieuwe, belangrijke economische theorie die opgenomen wordt in het lesprogramma, economieleraren dwingen zich deze eigen te maken om nog in staat te zijn hun vak naar behoren te geven. De vraag van deze leden hoe vaak in het verleden leerkrachten op deze gronden zijn ontslagen, kan ik niet beantwoorden aangezien ontslag een aangelegenheid is van het bevoegd gezag.

De leden van de PvdA-fractie merkten op dat met het wetsvoorstel wordt beoogd dat bevoegde gezagsorganen de verplichting opleggen aan de OETC-leraren die nog niet beschikken over voldoende kennis van het Nederlands om de Cito-toets Nederlands als tweede taal voor OETC-leraren te doen. Degenen die niet (volledig) deze toets hebben gehaald, zouden vervolgens door het bevoegd gezag verplicht moeten worden een opleiding te volgen om de ontbrekende certificaten te behalen door middel van het staatsexamen Nederlands als tweede taal volgens programma II. Deze leden vroegen hoe vastgesteld wordt wie nog niet beschikt over voldoende kennis van het Nederlands en of als criterium wordt gehanteerd het nog niet eerder afgelegd hebben van de Cito-toets. Verder zouden zij graag vernemen of het niveau van genoemde toets vergelijkbaar is met het niveau van programma II van het staats-examen Nederlands als tweede taal.

Uitgangspunt is dat de OETC-leraar die niet in het bezit is van een van de diploma's, certificaten, verklaringen of bewijzen van bekwaamheid die genoemd worden in het met dit wetsvoorstel samenhangende ontwerpbesluit houdende wijziging van het Bevoegdhedenbesluit WBO en het Onderwijskundig besluit ISOVSO inzake de bevoegdheid voor het geven van onderwijs in niet-Nederlandse taal en cultuur, deel zou moeten nemen aan de Cito-toets. Het niveau van deze toets is vergelijkbaar met het niveau van het staatsexamen Nederlands als tweede taal volgens programma II en het behalen van deze toets betekent dan ook dat het niveau van het Nederlands voldoende moet worden geacht.

De leden van de PvdA-fractie merkten op dat de cursussen die voorbereiden op het staatsexamen in eigen tijd plaats dienen te vinden en dat ter compensatie f 1000,- per behaald certificaat wordt toegekend, indien de cursus is gevolgd ingevolge een dienstopdracht. Zij vroegen zich af of is overwogen aan de leerkrachten die verplicht de Cito-toets hebben afgelegd en op alle onderdelen daarvan zijn geslaagd, een beloning toe te kennen. Voorts vroegen zij of door de voorgestelde werkwijze niet een premie wordt verleend op het slecht presteren tijdens bedoelde Cito-toets.

Er is niet overwogen een beloning uit te keren aan degenen die over voldoende kennis van het Nederlands blijken te beschikken. Naast het feit dat ook het overige personeel in het onderwijs geen beloning krijgt als het voldoet aan de voorwaarden die nodig zijn om een goede invulling van zijn taak te geven, of zelfs extra bekwaamheden heeft behaald, zou een dergelijke beloning ook een financieel probleem opleveren. De f 1000,- per behaald certificaat van het staatsexamen Nederlands als tweede taal op niveau II is dan ook geen beloning, doch een tegemoetkoming ter compensatie van de extra geïnvesteerde tijd voor het volgen van de cursus. Deze regeling is het resultaat van het over deze maatregel gevoerde overleg met het Georganiseerd overleg. Met het laten vervallen van de mogelijkheid dat reeds bevoegde OETC-leraren alsnog mogelijk hun bevoegdheid zouden kunnen verliezen, moet mede van deze compensatie een stimulans uitgaan om, indien nodig, alsnog het

benodigde niveau van kennis van het Nederlands te bereiken. Er is geen sprake van een premie voor slecht presteren.

De leden van de fractie van de PvdA merkten op dat met de vakorganisaties en de besturenorganisaties is overeengekomen dat tot 1 augustus 1997 geen consequenties in de aanstellings sfeer plaats zullen hebben. Gelet op deze einddatum en de cursusduur vroegen zij hoe snel de afspraken met de gemeenten en de instellingen voor volwassenenonderwijs kunnen worden gemaakt, die ertoe leiden dat de doelgroep binnen de gestelde termijn de cursus Nederlands als tweede taal kan volgen. Ten behoeve van dit wetsvoorstel heb ik extra financiële middelen gereserveerd die het mogelijk maken dat instellingen voor volwassenenonderwijs en hogescholen binnen de gestelde termijn kunnen voorzien in een cursusaanbod voor de betreffende doelgroep. Op dit moment ben ik in overleg met de betrokken instellingen over de aanpak daarvan. Het is mijn voornemen om aan de instellingen additionele middelen ter beschikking te stellen voor elke OETC-leraar die bij hen een cursus Nederlands als tweede taal volgt. Ik heb er alle vertrouwen in dat het overleg tijdig kan worden afgerond en dat er per 1 augustus 1994 voldoende mogelijkheden zullen worden geboden voor de benodigde nascholing van OETC-leraren.

De leden van de PvdA-fractie wezen er voorts op dat voor wat betreft de cursus een bijdrage in de kosten zal worden verstrekt tot ten hoogste de kosten die zijn gemoeid met een cursus die wordt gegeven door een instelling voor voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo). De regering stelt dat met een dergelijke cursus voldoende kennis kan worden opgedaan voor het behalen van een bewijs van bekwaamheid met betrekking tot de beheersing van het Nederlands, aldus deze leden. In dit licht vroegen zij om een nadere toelichting van het standpunt van de regering over de door de Onderwijsraad bepleite koppeling van de cursus aan de hogescholen die opleidingen verzorgen voor leraren basisonderwijs.

Zoals ook in de memorie van toelichting is aangegeven, kunnen OETC-leraren voor het behalen van een bewijs van bekwaamheid met betrekking tot de beheersing van het Nederlands gebruik maken van het cursusaanbod dat in dit kader wordt aangeboden door instellingen voor vavo en hogescholen. Met een vavo-cursus kan evenwel voldoende kennis worden opgedaan voor het behalen van een bewijs van bekwaamheid met betrekking tot de beheersing van het Nederlands, zodat een duurdere cursus niet noodzakelijk is. In de meeste gevallen zal de vavo-school ook het dichtstbij zijn en dus de minste reistijd opleveren. Uit het oogpunt van een doelmatig begrotingsbeheer ligt het voor de hand dat het Rijk maximaal de (in het algemeen) goedkoopste oplossing vergoedt, te weten de vavo-cursus. Het staat de OETC-leraar vrij gebruik te maken van het cursusaanbod van hogescholen, echter de eventuele meerkosten daarvan kunnen niet bij het Rijk worden gedeclareerd.

De leden van de fractie van de PvdA vroegen, gelet op de genoemde afstemming van de vergoeding op de kosten van een cursus Nederlands aan een vavo-instelling, of deze opleidingen voldoende capaciteit hebben om alle cursisten op te vangen.

Zoals ik hiervoor naar aanleiding van een eerdere vraag van deze leden heb opgemerkt, heb ik voor dit wetsvoorstel extra financiële middelen gereserveerd die onder meer kunnen worden gebruikt voor additionele financiering van de vavo-instellingen ten behoeve van de cursussen Nederlands voor deze doelgroep. Ook de hogescholen die cursussen en opleidingen verzorgen kunnen voor deze additionele financiering in aanmerking komen. Aldus zal worden voorzien in voldoende capaciteit.

De leden van de fractie van de Partij van de Arbeid vroegen de regering aan te geven hoe het staat met de in de notitie Onderwijs in de Eigen Taal aangekondigde opleiding Eigen Taal.

In de beleidsnota «Eigen Taal als onderdeel van een geïntegreerd talenonderwijs» is aangekondigd dat onderzocht zal worden of een opleiding voor leraren eigen-taal kan worden opgezet. De uitwerking hiervan zal onderdeel uitmaken van de eerdergenoemde uitwerkingsnotitie OET.

De leden van de PvdA-fractie vroegen of een Nederlander die bevoegd is onderwijs te geven in het Arabisch ook het OET aan Marokkaanse leerlingen mag verzorgen. Zij wilden nader geïnformeerd worden over de rol die de nationaliteit naar de mening van de regering in deze speelt.

Voor leerkrachten die een onderwijsbevoegdheid voor Arabisch of Turks voor het voortgezet onderwijs hebben behaald aan een lerarenopleiding in Nederland is er een specifieke applicatiecursus eigen taal en cultuur basisonderwijs. De aan deze applicatiecursus voorafgaande opleidingen voor leraren Arabisch en Turks zijn in de eerste plaats bedoeld voor personen afkomstig uit etnische minderheden die de desbetreffende taal beheersen. Indien er op de opleiding plaats is, kunnen echter ook Nederlandse docenten die werken in het voortgezet onderwijs en die in hun lespraktijk betrokken zijn bij het onderwijs aan Turkse of Marokkaanse leerlingen worden toegelaten. Als aanvullende toelatingsvoorwaarde geldt dat zij een redelijke taalvaardigheid in het Arabisch of Turks moeten hebben. De Nederlander die op deze wijze de bevoegdheid voor Arabisch of Turks in het voortgezet onderwijs heeft verkregen, voldoet ook aan de voorwaarden om toegelaten te kunnen worden tot de eerder genoemde applicatiecursus eigen taal en cultuur basisonderwijs. De rol die de nationaliteit in deze speelt zal onderdeel uitmaken van de eerder genoemde Uitwerkingsnotitie OET.

De leden van de VVD-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van het voorliggende wetsvoorstel. Met de regering waren zij van mening dat het van groot belang is voor allochtone kinderen zo snel mogelijk de Nederlandse taal goed te beheersen. Ook meenden zij dat daarbij de kwaliteit van de OETC-leraar naast die van de overige leraren, van zeer groot belang moet worden geacht. Zij wilden graag weten of en zo ja hoeveel staatsexamens Nederlands als tweede taal zijn afgenomen.

In 1993 hebben in mei en juli twee staatsexamens Nederlands als tweede taal volgens programma II plaatsgevonden. Hieraan namen in totaal 3000 kandidaten deel. In 1994 is in januari een staatsexamen Nederlands als tweede taal volgens programma II afgenomen. Hieraan hebben 700 kandidaten deelgenomen. In mei en juli 1994 vinden wederom staatsexamens plaats. Niet bekend is hoeveel van de personen die hebben deelgenomen aan het staatsexamen Nederlands als tweede taal OETC-leraar zijn.

Met betrekking tot de vraag van deze leden, waarom is afgezien van een wettelijke verplichting tot na- of bijscholing, verwijs ik naar het antwoord dat ik hiervoor heb gegeven op een soortgelijke vraag van de leden van de CDA-fractie.

De leden van de VVD-fractie vroegen voorts, welke instrumenten bevoegde gezagsorganen hebben om OETC-leraren te verplichten een cursus te volgen als dit niet in het arbeidscontract is opgenomen en de wet daartoe niet verplicht.

De bijlagen R1 en R2 van het Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel geven de taakkarakteristieken aan van de normfunctie leraar basisonderwijs en leraar speciaal en voortgezet speciaal onderwijs. Onder punt b.3 is opgenomen: het deelnemen aan her- en bijscholingscursussen.

Artikel I-P20, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel bepaalt dat de belanghebbende verplicht is de werkzaamheden behorende bij de functie waarin hij is benoemd op zich te nemen. Op grond van het voorafgaande kan een bevoegd gezag derhalve een leraar opdracht geven dat te doen wat nodig is om zijn functie naar behoren te kunnen vervullen.

De leden van de VVD-fractie konden zich vinden in de wettelijke basis voor het vergoeden van de cursus-, reis- en examenkosten en in de eisen die zouden moeten worden gesteld aan nieuwe OETC-leraren. Zij verzochten de regering in te gaan op het probleem van de beschikbaarheid, waarbij zij zich afvroegen of de regering ervan is overtuigd dat voldoende gekwalificeerde OETC-leraren beschikbaar zijn.

In het inspectierapport «OETC: niet apart maar samen» uit 1988 wordt geconstateerd dat de kwaliteit van OETC-leraren te wensen over laat. Met het voorliggende wetsvoorstel ben ik voornemens de kwaliteit van de beheersing van het Nederlands van OETC-leraren te verbeteren. Op het moment is er inderdaad sprake van een krapte in het aanbod van OETC-leraren. Daarom zal ik in de eerder genoemde uitwerkingsnotitie OET met name aandacht besteden aan de opleidingsmogelijkheden «Eigen Taal».

De leden van de fractie van D66 hadden met belangstelling kennis genomen van de voorgestelde wijziging van de bevoegdheidseisen van OETC-leraren. Het verheugt mij te kunnen vaststellen dat ook deze leden volledig konden instemmen met de redenering dat de OETC-leerkrachten zelf de Nederlandse taal voldoende moeten beheersen om hun vak naar behoren te kunnen uitoefenen en dat zij derhalve in beginsel positief waren over de onderhavige wetswijziging.

De leden van de D66-fractie vroegen waarom de keuze voor het vergoeden van de kosten verbonden aan het behalen van een bewijs van bekwaamheid met betrekking tot de beheersing van de Nederlandse taal aan de OETC-leraar, de school of de instelling waar de cursus wordt gevolgd, opengelaten is.

Deze keuze is opengelaten teneinde alle mogelijkheden open te houden om, mede afhankelijk van de resultaten van de Cito-toets, de qua logistiek en beleidslasten eenvoudigste wijze van financiering te kunnen bewerkstelligen. Voor wat betreft de hoogte van de vergoeding van de kosten maakt een en ander geen verschil.

De leden van de D66-fractie waren benieuwd naar de stand van zaken omtrent de «land van herkomst»-eis naar aanleiding van een concreet geval, namelijk een Algerijnse leerkracht die geen les mocht geven aan Marokkaanse leerlingen omdat hijzelf niet afkomstig was uit Marokko. Zij vroegen of deze eis nog steeds onverkort van toepassing is en of wordt overwogen om hierin versoepeling aan te brengen.

De desbetreffende Algerijnse leerkracht had een tijdelijke bevoegdheid aangevraagd om toegelaten te kunnen worden tot de Algemene applicatiecursus eigen taal en cultuur. Deze cursus is specifiek gericht op en staat derhalve alleen open voor leraren afkomstig uit de in de regeling genoemde landen en die daar een bewijs van bekwaamheid hebben behaald waaraan in dat land de bevoegdheid is verbonden tot het geven van lager onderwijs. De desbetreffende regeling is niet gewijzigd. Of alsnog een versoepeling zal worden aangebracht, kan ik op dit moment nog niet overzien, omdat ik mij erover beraad of niet op een andere wijze aan deze problematiek kan worden tegemoet gekomen. De wijze waarop

in de toekomst de opleidingen voor OETC opgezet zullen worden, zal onderdeel uitmaken van eerdergenoemde «Uitwerkingsnotitie OET».

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
J. M. M. Ritzen